
TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2016)0456

Situația din Belarus

Rezoluția Parlamentului European din 24 noiembrie 2016 referitoare la situația din Belarus (2016/2934(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile și recomandările sale anterioare referitoare la Belarus,
- având în vedere alegerile parlamentare din 11 septembrie 2016 și alegerile prezidențiale din 11 octombrie 2015,
- având în vedere declarația președintelui Delegației sale pentru relația cu Belarus din 13 septembrie 2016 referitoare la alegerile parlamentare recente din Belarus,
- având în vedere declarația purtătorului de cuvânt al Serviciului European de Acțiune Externă din 12 septembrie 2016 cu privire la alegerile parlamentare din Belarus,
- având în vedere declarația preliminară a OSCE/ODIHR, a Adunării Parlamentare a OSCE și a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE) din 12 septembrie 2016 privind alegerile parlamentare din Belarus,
- având în vedere concluziile Consiliului cu privire la Belarus, în special cele din 16 februarie 2016, prin care s-au ridicat măsurile restrictive împotriva a 170 de persoane și a trei companii din Belarus,
- având în vedere raportul final al OSCE din 28 ianuarie 2016 referitor la alegerile prezidențiale din Belarus din 11 octombrie 2015,
- având în vedere numeroasele declarații ale autorităților din Belarus, potrivit cărora unele dintre recomandările OSCE/ODIHR din urma alegerilor prezidențiale din 2015 vor fi puse în aplicare înainte de alegerile parlamentare din 2016,
- având în vedere eliberarea, la 22 august 2015, a șase deținuți politici de către autoritățile din Belarus și, ca urmare a acestui fapt, declarația Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Federica Mogherini, și a comisarului pentru politica europeană de vecinătate și negocierile privind extinderea, Johannes Hahn, referitoare la eliberarea deținuților politici din Belarus, survenită la 22 august 2015,

- având în vedere articolul 123 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, în raportul său final privind alegerile prezidențiale din 2015 din Belarus, OSCE/ODIHR, alături de Comisia de la Veneția a Consiliului European, a elaborat un set de recomandări pentru a fi puse în aplicare de către Belarus înainte de alegerile parlamentare din 2016;
- B. întrucât, pentru a construi relații mai bune cu Occidentul, autoritățile din Belarus au luat cu reticență măsuri care să permită partidelor de opoziție democratice să se înregistreze mai ușor decât în cazul alegerilor anterioare și care să acorde observatorilor străini un acces extins la numărarea voturilor;
- C. întrucât, la 6 iunie 2016, președintele Belarusului a solicitat alegeri pentru Camera Reprezentanților; întrucât aceste alegeri au avut loc la 11 septembrie 2016; întrucât peste 827 de observatori internaționali și 32 100 de observatori din rândul cetățenilor au fost acreditați pentru alegeri; întrucât, potrivit afirmațiilor formulate de OSCE/ODIHR în concluziile sale, majoritatea observatorilor proveniți din rândul cetățenilor reprezentau asociații publice subvenționate de stat care s-au implicat activ și în campanie în favoarea candidaților progubernamentali; întrucât a fost desfășurată o misiune de observare a alegerilor din partea OSCE/ODIHR pentru a observa alegerile în urma unei invitații din partea Ministerului Afacerilor Externe din Belarus;
- D. întrucât, conform evaluării OSCE/ODIHR, alegerile parlamentare din 2016 au fost organizate în mod eficient, dar persistă o serie de deficiențe sistematice de lungă durată, inclusiv restricții ce țin de cadrul juridic în ceea ce privește drepturile politice și libertățile fundamentale; întrucât s-a înregistrat un număr semnificativ de nereguli procedurale și lipsă de transparență în ceea ce privește numărarea și înregistrarea voturilor;
- E. întrucât, după multă vreme, în Parlamentul din Belarus va fi reprezentată o opoziție democratică; întrucât, potrivit raportului special al ONU privind situația drepturilor omului în Belarus, sistemele juridice și administrative subiacente restricțiilor privind drepturile omului rămân neschimbate; întrucât se preconizează că doi membri independenți ai Parlamentului vor acționa ca o opoziție veritabilă;
- F. întrucât, din 1994 și până în prezent, în Belarus nu s-au desfășurat alegeri libere și echitabile în conformitate cu o legislație electorală care să respecte standardele OSCE/ODIHR recunoscute la nivel internațional;
- G. întrucât UE a ridicat cele mai multe dintre măsurile sale restrictive împotriva unor funcționari și entități juridice din Belarus în februarie 2016, ca gest de bunăvoință pentru a încuraja Belarus să își îmbunătățească măsurile din domeniul drepturilor omului, democrației și statului de drept; întrucât în Concluziile sale din 15 februarie 2016 referitoare la Belarus Consiliul a subliniat nevoia consolidării cooperării UE-Belarus într-o serie de domenii economice, comerciale și de asistență, ceea ce a deschis posibilitatea ca Belarus să solicite finanțare de la BEI și BERD; întrucât s-au observat unele eforturi vizând rezolvarea anumitor probleme mai vechi înainte de alegerile din 2016, în timp ce numeroase aspecte legate de cadrul electoral legal și procedural rămân nerezolvate;
- H. întrucât cele două grupuri de monitorizare a alegerilor din Belarus, Apărătorii drepturilor omului pentru alegeri libere (HRD) și Dreptul de a alege – 2016 (R2C), au

acuzat că ultimele alegeri nu au îndeplinit o serie de standarde internaționale esențiale și că nu au reprezentat o reflectare credibilă a voinței cetățenilor din Belarus;

- I. întrucât grupurile de monitorizare din Belarus au colectat dovezi concrete ale eforturilor masive depuse la nivelul întregii țări pentru a crește artificial rata globală de participare pe parcursul celor cinci zile de vot anticipat (6-10 septembrie 2016) și în ziua alegerilor (11 septembrie 2016) și întrucât singurul institut independent de sondare a opiniei publice din Belarus (NISEPI) și-a suspendat activitatea în urma presiunilor exercitate de guvern, ceea ce îngreunează procesul de evaluare a preferințelor politice reale ale cetățenilor din Belarus;
- J. întrucât, la 18 noiembrie 2015, o parte a forțelor de opoziție din Belarus a prezentat pentru prima dată un acord comun de cooperare pentru a candida împreună la alegerile parlamentare din 2016;
- K. întrucât, la 18 și 19 iunie 2015, a avut loc la Minsk prima vizită din anul 2002 și până în prezent a Delegației Parlamentului pentru relațiile cu Belarus; întrucât, în prezent, Parlamentul European nu întreține relații oficiale cu Parlamentul din Belarus;
- L. întrucât Belarus a jucat un rol constructiv în facilitarea unui acord de încetare a focului în Ucraina;
- M. întrucât agresiunea Rusiei în Ucraina și anexarea ilegală a Crimeii au adâncit temerile societății belaruse cu privire la destabilizarea situației interne ca urmare a unei reorganizări a puterii; întrucât, cu toate acestea, poporul belarus nu a renunțat la speranțele legate de reforme substanțiale și de transformarea pașnică a țării sale;
- N. întrucât economia din Belarus stagnează de peste de 20 ani, sectoarele importante fiind în continuare în proprietatea statului și încadrate într-un sistem de comandă și control administrativ; întrucât dependența economică a Belarus de ajutorul economic din partea Rusiei este în continuă creștere și întrucât performanțele economice ale Belarus sunt printre cele mai scăzute în rândul țărilor din Uniunea Economică Eurasiatică – PIB-ul său, de exemplu, a scăzut cu peste 30 de miliarde USD în perioada 2015-2016;
- O. întrucât Belarus rămâne singura țară din Europa în care se aplică în continuare pedeapsa capitală; întrucât, la 4 octombrie 2016, Curtea Supremă din Belarus a menținut condamnarea la moarte pronunțată împotriva lui Siarhei Vostrykau, aceasta fiind a patra confirmare a unei sentințe capitale de către Curtea Supremă din Belarus în 2016;
- P. întrucât organizațiile din domeniul drepturilor omului au atras atenția asupra unor noi metode de hărțuire a opoziției; întrucât autoritățile din Belarus nu au renunțat la practicile represive împotriva adversarilor politici: protestatarii pașnici continuă să răspundă administrativ, alte drepturi civile și politice sunt limitate, iar în țară există noi prizonieri politici; întrucât autoritățile din Belarus nu au luat nicio măsură care să urmărească schimbări sistemice și calitative în domeniul drepturilor omului, în special la nivel legislativ;
- Q. întrucât îmbunătățirea semnificativă a libertății de exprimare și a libertății mass-mediei, respectarea în egală măsură a drepturilor politice ale cetățenilor de rând și ale activiștilor din opoziție, precum și respectarea statului de drept și a drepturilor fundamentale reprezintă toate premise ale unor relații mai bune între UE și Belarus; întrucât Uniunea Europeană rămâne ferm hotărâtă să apere în continuare drepturile

omului în Belarus, inclusiv libertatea de exprimare și libertatea mass-mediei;

- R. întrucât, la 25 octombrie 2016, Belarus a adoptat primul său plan de acțiune național privind drepturile omului, care a fost aprobat printr-o rezoluție a Consiliului de Miniștri; întrucât, potrivit autorităților din Belarus, acest plan definește principalele linii de acțiune pentru punerea în aplicare a angajamentelor țării în materie de drepturi ale omului;
- S. întrucât unul dintre obiectivele participării Belarusului la Parteneriatul estic și la componenta sa parlamentară, Euronest, îl reprezintă intensificarea cooperării cu UE; întrucât Parlamentul din Belarus nu deține un statut oficial în cadrul Adunării Parlamentare Euronest;
- T. întrucât Belarus construiește în prezent prima sa centrală nucleară la Ostrovet, la frontiera cu UE; întrucât orice țară care dezvoltă capacități nucleare trebuie să respecte cu strictețe cerințele și standardele internaționale în materie de siguranță nucleară și de mediu; întrucât guvernul din Belarus, care poartă răspunderea exclusivă a siguranței și securității instalațiilor nucleare de pe teritoriul său, trebuie să își îndeplinească obligațiile față de propriii cetățeni, precum și față de țările vecine; întrucât principiile deschiderii și transparenței trebuie să alcătuiască cadrul esențial al construcției, exploatării și dezafectării oricărei instalații nucleare;
- U. întrucât Belarus face parte din Organizația Tratatului de Securitate Colectivă (OTSC) și participă la manevrele militare „Zapad” alături de Rusia, acestea incluzând scenarii ce implică atacuri îndreptate împotriva vecinilor vestici, printre care se numără și utilizarea armelor nucleare împotriva Poloniei; întrucât Belarus urmează să participe anul viitor la „Zapad 2017”, fiind posibile alte scenarii agresive,
1. rămâne profund preocupat de deficiențele constatate de observatorii internaționali independenți în timpul alegerilor prezidențiale din 2015 și al alegerilor parlamentare din 2016; recunoaște eforturile depuse în vederea înregistrării unor progrese, care sunt în continuare insuficiente; constată că în parlamentul nou ales va exista un reprezentant al partidului de opoziție și un reprezentant al sectorului neguvernamental; consideră, cu toate acestea, că este vorba mai degrabă despre numiri politice decât despre un rezultat al alegerilor; observă că evaluarea viitoarelor propuneri legislative prezentate de acești doi parlamentari va servi drept test revelator în ceea ce privește intențiile politice ale autorităților aflate în spatele numirii lor;
  2. solicită autorităților din Belarus să reînceapă de îndată să lucreze la elaborarea unei reforme electorale cuprinzătoare, în cadrul procesului mai amplu de democratizare și în cooperare cu partenerii internaționali; subliniază că este necesar ca recomandările OSCE/ODIHR să fie introduse în timp util înainte de alegerile locale din martie 2018 și să fie respectate atât de observatorii interni, cât și de cei internaționali; subliniază că aceste măsuri sunt esențiale pentru obținerea progresului dorit în relațiile UE-Belarus;
  3. își repetă apelul către autoritățile belaruse de a asigura, în toate circumstanțele, respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu instrumentele internaționale și regionale din domeniul drepturilor omului ratificate de Belarus;
  4. invită Guvernul din Belarus să îi reabiliteze pe deținuții politici eliberați și să le restabilească pe deplin drepturile civile și politice;

5. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că din anul 2000 până în prezent nu a fost înregistrat niciun partid politic nou în Belarus; solicită abandonarea tuturor restricțiilor în acest sens; subliniază că toate partidele politice trebuie să aibă dreptul la activități politice fără restricții, în special în perioada de campanie electorală;
6. se așteaptă ca autoritățile să înceteze hărțuirea presei independente din motive politice; solicită insistent să se pună capăt practicii urmăririi administrative și a recurgerii arbitrare la articolul 22.9 alineatul (2) din Codul Administrativ împotriva jurnaliștilor independenți, pe motivul colaborării acestora cu organe de presă străine fără acreditare, care restricționează dreptul la liberă exprimare și difuzarea informației;
7. invită Guvernul din Belarus să abroge fără întârziere articolul 193 alineatul (1) din Codul penal, care penalizează organizarea și participarea la activități ale asociațiilor și organizațiilor publice neînregistrate, și să permită funcționarea legală deplină, liberă și neîngrădită a asociațiilor și organizațiilor publice; atrage atenția Comisiei îndeosebi asupra faptului că, în prezent, ca rezultat al aplicării articolului 193 alineatul (1) și al altor măsuri restrictive, există peste 150 de ONG-uri belaruse înregistrate în Lituania, Polonia, Republica Cehă și în altă parte;
8. îndeamnă autoritățile belaruse să reexamineze politica în temeiul căreia sprijinul financiar internațional oferit sectorului neguvernamental din Belarus este în continuare supus unei sarcini fiscale considerabile;
9. condamnă ferm politica guvernului din Belarus de a utiliza forțele speciale pentru a interveni în afacerile interne ale organizațiilor societății civile, inclusiv ale celor care reprezintă minorități naționale cum ar fi ONG-ul independent „Uniunea polonezilor din Belarus”;
10. îndeamnă Belarus, singura țară din Europa care încă mai aplică pedeapsa cu moartea și în care s-au reluat recent execuțiile, să se alăture unui moratoriu global privind executarea pedepsei cu moartea, ca un prim pas în direcția abolirii definitive a acesteia; reamintește că pedeapsa cu moartea reprezintă un tratament inuman și degradant, nu are efecte preventive demonstrate și face ca erorile judiciare să fie ireversibile; invită Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și Comisia să acorde prioritate preocupărilor de mai sus formulate în cadrul dialogului privind drepturile omului UE-Belarus în curs; salută, în această privință, adoptarea de către Consiliul de Miniștri din Belarus a planului de acțiune pentru punerea în aplicare a recomandărilor formulate de Grupul de lucru privind evaluarea periodică universală al Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU și se așteaptă ca acesta să fie implementat integral;
11. invită UE să susțină dinamica pentru normalizarea în continuare a relațiilor cu Belarus; își reiterează opinia conform căreia diferențele existente pot fi cel mai bine abordate prin îmbunătățirea canalelor de comunicare, iar implicarea în continuare a UE, și în special a Parlamentului European, într-un dialog cu Belarus și, în special, cu cetățenii săi și cu societatea civilă, precum și cu parlamentul și cu diferitele partide politice poate aduce rezultate reale și poate contribui la independența, suveranitatea și prosperitatea țării;
12. invită SEAE și Comisia să continue și să își intensifice sprijinul acordat organizațiilor societății civile din Belarus și din străinătate; subliniază, în acest context, că este necesar să fie sprijinite toate sursele independente de informare a societății din Belarus, inclusiv difuzarea de emisiuni în limba belarusă și din străinătate;

13. ia act de inițierea, în ianuarie 2014, a negocierilor privind facilitarea obținerii vizelor, cu scopul de a îmbunătăți contactele interpersonale și de a încuraja apariția societății civile; subliniază că Comisia și SEAE ar trebui să ia măsurile necesare pentru a accelera progresul în această privință;
14. sprijină politica UE de „implicare cu menținerea unui punct de vedere critic” față de autoritățile din Belarus și își exprimă disponibilitatea de a contribui la aceasta prin intermediul Delegației pentru relațiile cu Belarus; invită Comisia să monitorizeze îndeaproape inițiativele legislative și să verifice punerea lor în aplicare; reamintește că UE trebuie să se asigure că resursele sale nu sunt folosite pentru suprimarea organizațiilor societății civile, a apărătorilor drepturilor omului, a jurnaliștilor independenți și a liderilor opoziției;
15. este preocupat de problemele de siguranță create de construirea centralei nucleare belaruse de la Ostroveț, la mai puțin de 50 de kilometri de Vilnius, capitala Lituaniei, și în apropierea graniței cu Polonia; subliniază necesitatea unei supravegheri internaționale extinse a punerii în aplicare a acestui proiect, pentru a se garanta că respectă cerințele și standardele internaționale în domeniul nuclear și cele cu privire la siguranța mediului, inclusiv Convențiile ONU de la Espoo și Aarhus; invită Comisia să includă chestiunea siguranței și transparenței acestei centrale nucleare aflate în construcție în dialogul său cu Belarusul și Rusia, dat fiind faptul că proiectul este finanțat de Rusia și se bazează pe tehnologia Rosatom, și să prezinte Parlamentului și statelor membre, în special celor care se învecinează cu Belarusul, rapoarte regulate; invită Consiliul și Comisia să facă uz de pârgھیile de care dispun, inclusiv condiționarea oricărei asistențe macrofinanciare din partea UE, pentru a asigura că Belarus respectă standardele internaționale de siguranță în legătură cu centrala nucleară de la Ostroveț, îndeosebi în ceea ce privește testul de rezistență convenit cu Comisia la 23 iunie 2011;
16. acordă deosebită importanță și așteaptă cu interes aderarea Republicii Belarus la Adunarea Parlamentară Euronest, în conformitate cu Actul constitutiv al acesteia, de îndată ce vor fi îndeplinite condițiile politice, deoarece această aderare ar reprezenta lărgirea firească a participării Belarusului la cadrul de cooperare multilaterală al Parteneriatului estic;
17. își reafirmă angajamentul de a acționa în beneficiul poporului belarus, de a sprijini aspirațiile și inițiativele pro-democratice ale acestuia și de a contribui la un viitor stabil, democratic și prosper al acestei țări;
18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Serviciului European de Acțiune Externă, Consiliului, Comisiei, statelor membre, OSCE/ODHIR, Consiliului Europei și autorităților din Belarus.